

Resultaten nestkasten voor Torenvalken en Ransuilen in de Flevopolders in 1976.

In 1976 werden in totaal 44 kasten gecontroleerd, hetgeen vier minder is dan in het voorafgaande jaar. Tijdens de controle in het broedseizoen bleken 6 kasten te zijn omgevallen. Desondanks was één van deze kasten door een paartje Torenvalken bezet, die er met succes jongen in grootbrachten. Langs de Larserweg en de Knardijk werden twee nieuwe kasten geplaatst. In maart 1977 zijn de omgevallen kasten weer overeind gezet en zijn enkele reparaties verricht. Na het komende broedseizoen ligt het in de bedoeling een gedeelte van de kasten door nieuwe te vervangen, omdat sommige al aardig in verval zijn geraakt.

De resultaten van het broedseizoen 1976 zijn voor de Torenvalk in Tabel 1 samengevat.

Tabel 1. Resultaten nestkasten voor Torenvalken in 1976.

plaats	A	B	C	D	E	F
Hollandse Hout	19	18	0	5.2 (18)	89	4.9 (18)
Muiderweg	10	10	0	5.2 (10)	48	4.8 (10)
sectie PZ	9	7	1	4.9 (8)	28	4.0 (7)
D 14	1	1	0	5.0 (1)	5	5.0 (1)
overige kasten	6	1	1	4.0 (1)	4	4.0 (1)

N.B. Hollandse Hout is inclusief 2 kasten aan de andere zijde van de Knardijk.

Legenda: A= aantal kasten; B= aantal succesvolle broedsels;
C= aantal niet succesvolle legsels; D= gemiddelde legselgrootte (aantal); E= aantal grootgekomen jongen;
F= gemiddeld aantal grootgekomen jongen per succesvol paar.

In totaal hebben in 38 kasten (en 1 omgevallen kast) bestemd voor Torenvalken 36 paar succesvol gebreed. Het bezettingspercentage in 1976 bedroeg 95% tegen 53% in 1975.

Als alleen de kasten in de Hollandse Hout worden vergeleken liggen deze percentages op resp. 95 en 64. Het afgelopen broedseizoen liet dus een erg hoge bezetting zien, hoewel dit beeld mogelijk geflatteerd is doordat een aantal, mogelijk al bezette, kasten door het onvallen merendeels ongeschikt waren als broedplaats.

Het vergelijken met de bezetting van 1974 (zie vorige verslag, Korhaan 10 (4): 12 - 14) is waarschijnlijk niet geheel juist omdat een groot gedeelte van de kasten in de Hollandse Hout pas kort voor het broedseizoen 1974 werden geplaatst.

Evenals in de twee voorafgaande jaren werden in 1976 weer enkele kasten door Ransuilen bezet: twee paar brachten resp. 3 en 4 jongen groot. Eén van de 6 voor Ransuilen bestemde kasten ("overige kasten" in Tabel 1) werd bezet door een paartje Torenvalk. Meestal broedt deze soort in meer open terrein (de nestkast staat in hoog opgaand bos).

Het broedseizoen viel in 1976 nogal vroeg voor de Torenvalk: het eerste ei moet rond 31 maart zijn gelegd; het merendeel begon met leggen in de eerste drie weken van april (Hollandse Hout; Tabel 2).

Tabel 2. Eerste eidata per decade.

plaats	april	I	II	III	I	II	III	mei
Hollandse Hout 1976		7	8	1	1	1	2	
Muiderweg		0	6	3	0	1	0	
sectie PZ		1	1	2	2	0	1	
Hollandse Hout 1975		1	2	7	0	4	1	
Muiderweg		0	0	0	0	2	3	
sectie PZ		0	0	0	1	0	1	

N.B. Hollandse Hout inclusief andere zijde Knardijk en D 14.

I= eerste decade, II= tweede decade en III= derde decade van de maand.

N.B. bij Tabel 2. De gegevens uit 1975 zijn iets gewijzigd in vergelijking met het vorige verslag omdat de schattingsmethode iets werd aangepast met behulp van nieuwe gegevens.

Het leggen begon in de Hollandse Hout en langs de Muiderweg (gemiddeld resp. + 19 en 20 april) iets vroeger dan in sectie PZ (gemiddelde + 24 april), maar het verschil is gering. Het late leggen in 1975 langs de Muiderweg (en sectie PZ) is in dit verband nog steeds opmerkelijk.

De gemiddelde legselgrootte bedroeg 5.1 tegen 4.6 in 1975. Uit de literatuur is het een bekend feit dat de legselgrootte afneemt naarmate later met de leg wordt begonnen.

De gemiddelde legselgrootte lag waarschijnlijk in 1976 nog iets hoger omdat het aantal gelegde eieren vaak is afgeleid uit het maximaal aantal getelde jongen (en niet uitgekomen eieren).

Dit brengt met zich dat het aantal eieren een minimumopgave is omdat jongen vóór de controle kunnen zijn verdwenen. Eieren die niet zijn uitgekomen blijven meestal wel in de kast liggen.

In totaal vlogen 174 jongen uit en dat is gemiddeld 5.0 jongen per succesvol paar, hetgeen een goed resultaat genoemd mag worden. Het aantal legsels waaruit geen jongen grootkwamen was laag: in één kast werden 5 eieren aangetroffen die om onbekende redenen verlaten waren.

In percentages van het totaal aantal legsels is dit over de jaren 1974, 1975 en 1976 resp. 4, 4 en 3%. Alleen legsels van minstens twee eieren zijn in deze vergelijking opgenomen, omdat volgens J.B. Buker (Mededelingenblad KNNV VWG Amsterdam 14 (1): 5-7, 1976) legsels van 1 ei meestal op "vergissingen" van vrouwtjes betrekking zouden hebben, die in een naburige kast hun andere eieren gelegd hebben. Het percentage mislukte broedsels is opmerkelijk laag: Cavé (The breeding of the Kestrel, Falco tinnunculus L., in the reclaimed area Oostelijk Flevoland.

Neth. J. Zool. 18: 313-407, 1968) vond gemiddeld 18.4% en Buker (mededelingenblad KNNV VWG Amsterdam 15 (1):8-10, 1977) rond Amsterdam 12%. Ook wat betreft de jongenproduktie per succesvol paar komt Flevoland succesvol naar voren (Tabel 3): het resultaat is zo'n 10% beter. Waarschijnlijk zijn de Flevopolders iets gunstiger wat betreft voedsel en rust.

Tabel 3. Gemiddelde jongenproduktie per succesvol paar.

plaats	1974	1975	1976
Flevoland	4.7	4.0	5.0
Amsterdam e.o. 1)	4.48	3.74	4.39

1) gegevens uit al geciteerde artikelen van J.B. Buker.

Tot slot wordt in Tabel 4 een overzicht gegeven van de binnengekomen terugmeldingen, terwijl de vindplaatsen van doodgevonden exemplaren in hun eerste levensjaar in kaart zijn gebracht. Hieruit blijkt dat het grootste gedeelte in de omgeving van de geboorteplaats blijft en dat van gerichte trek geen sprake is.

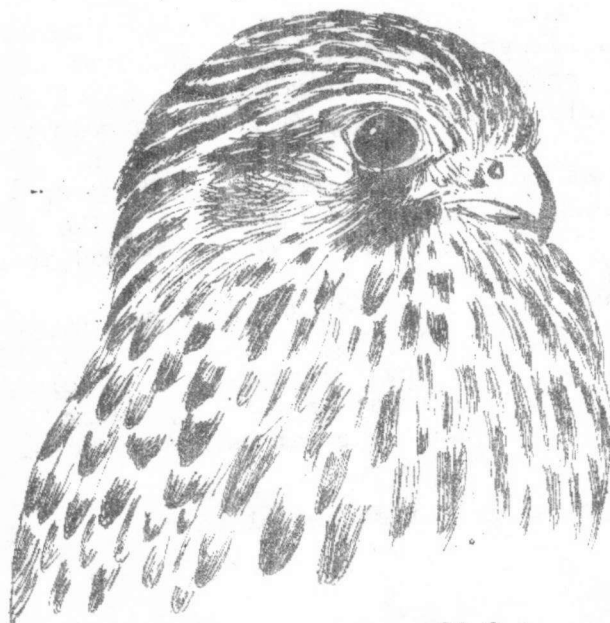
Tabel 4. Terugmeldingen van in de jaren 1973 - 1976 geringde Torenvalken.

ring- jaar	A			B			D
	juli-aug.	sept-mrt.	april juni				
1973	2	1	0	0	5	43	
1974	0	5	1	9	6	110	
1975	0	3	1	0	7	87	
1976	3	2	-	-	-	144	

Legenda: A= aantal doodgevonden exemplaren in hun eerste levensjaar;
B= idem, na het 1e levensjaar;
C= aantal door ringers teruggevangen exemplaren;
D= aantal geringde exemplaren

Hierbij dank ik de personen die mij in het veld terzijde stonden bij de controle van de kasten: J.B. Buker, R.van Poelgeest, F.E. de Roder, K. Schouten en M. Verdonk.
J.B. Buker dank ik boverndien voor het kontroleren van de kasten tijdens mijn afwezigheid in juni.

E.R. Osieck

W.E. Cohen

Vindplaatsen van Torenvalken in hun eerste jaar als doodgevonden
teruggemeld en geringd als nestjong in Flevoland 1969-1976.

● = SEPT. - MAART
▲ = APRIL - JUNI

